

Afstemning

Tredje næstformand (Margrete Auken):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Skatteudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af lovforslag nr. L 120: Forslag til lov om ændring af lov om social service. (Kvalitetsstandarder m.v.).

Af socialministeren (Karen Jespersen).
(Fremsat 3/12 97).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Grete Schødt (S):

Pr. 1. januar 1998 trækker den nyvalgte kommunalbestyrelse i arbejdstøjet, og der er mange forventninger fra borgerne, som helst skulle indfries. Mange ældre som yngre borgere, som har hjælp behov, f.eks. hjemmehjælp i eget hjem, har sikkert også en forventning om, at deres hverdag kunne komme til at hænge bedre sammen, hvis de bare fik lidt mere hjemmehjælp eller i det mindste fik den hjælp, de er tildelt.

Dette lovforslag giver socialministeren en bemyndigelse til at fastsætte regler om kvalitetsstandarder. Det betyder, at den enkelte kommunalbestyrelse én gang om året skal træffe en politisk detaljeret beslutning om, hvilken hjemmehjælp der skal være standarden i kommunen, omfanget af hjemmehjælpen, indholdet af ydelser, og af hvem og hvornår opgaven udføres.

Information om den enkeltes rettigheder bliver også et vigtigt nøgleord. Politisk fastlagte mål og midler skal blive værktøjskassen til dem, der har ansvaret for, at opgaven løses med større tilfredshed og større gensidig respekt.

Der skal være regler, som sikrer, at den tildelte hjælp faktisk også bliver ydet. F.eks. nævnes der ekstra erstatningshjælp, hvis hjælpen en dag må aflyses.

De nuværende regler om en skriftlig aftale, kontrakt eller rettere sagt en skriftlig afgørelse

ved f.eks. ændringer i den tildelte hjemmehjælp vil også fremover få en central rolle.

Den enkelte ældre skal herudover have større indflydelse på eget behov for hjælp.

En årlig evalueringsrapport bliver også kommunalbestyrelsens opgave, og den skal fremover drøftes med kommunernes nedsatte klageråd. Og ældrerådene skal i højere grad inddrages i kommunernes kvalitetsstandard.

Loven om social service træder i kraft den 1. juli 1998, hvor denne ændring vil indgå. I forbindelse med finanslovforhandlingerne er der aftalt en ramme om forbedringer på hjemmehjælpsområdet på i alt 250 mio. kr. i 1998, og lovforslaget her er en del af den aftale. Forslagets økonomiske og administrative konsekvenser skal forhandles med de kommunale parter.

Vi hilser dette initiativ velkommen, og jeg kan på Socialdemokratiets vegne anbefale lovforslaget til videre behandling.

Erik Larsen (V):

I Venstre har vi været optaget af, at flere af de penge, der bliver brugt på hjemmehjælpsområdet, kommer de ældre til gode ude i hjemmene. Der er alt for mange af de penge, som bliver brugt på dette område, som aldrig kommer den enkelte ældre til gavn.

Derfor har vi i Venstre været optaget af kvalitetsstyring, kvalitetsmål, en politisk målsætning og også af at give den ældre nogle sikkerheder i form af, at man får den hjælp, som man er tildelt. Derfor ligger forslaget her tæt op ad de synspunkter, som vi gang på gang har gjort gældende i de her sager.

Vi mener også, at spørgsmålet om frit valg mellem offentlige og private løsninger til de ældre egentlig bør være en menneskeret. Og vi tror på, at når kommunerne kommer ind i diskussionerne om kvalitetsmål og service til de ældre, så kommer diskussionen om automatisk at give de ældre større valgmuligheder også.

Der er nok ikke nogen her, som vil betvivle, at hvis en kommunalbestyrelse f.eks. har valgt at yde en del af sin service over for de ældre igennem et privat firma, så ville man aldrig acceptere, at det private firma ikke kom hos den ældre i ferierne eller i sygdomsperioder. Det ville man simpelt hen kræve. Og derfor kan det her måske også være en øvelse i, at kommunerne bliver meget mere opmærksomme på, at det, det handler om, er at give de ældre den hjælp, som er tildelt.

Jeg er sikker på, at dette forslag vil betyde, at der bliver flere midler til rådighed til den ældre til den faktisk bistand, og derfor kan vi fra Venstres side støtte intentionerne i forslaget.

Vi vil stille nogle spørgsmål under udvalgsbehandlingen til dele af det, men vi kan støtte intentionerne, der ligger bag, og tror, at det bliver til gavn for de ældre. Og det er jo i øvrigt det, det handler om: at det skal komme de ældre til gavn.

Der er efter vores opfattelse inden for det her område for mange høvdinger og for få indianere til at udføre arbejdet, som den socialdemokratiske ordfører har sagt ved en tidligere lejlighed.

Karen Højte Jensen (KF):

Nu er det jo ikke særlig længe siden, vi havde en stor debat i Folketinget om hjemmehjælpen, og da tilkendegav Det Konservative Folkeparti, at vi syntes, det var vigtigt, at de ældre får den hjælp, de har behov for. Vi tilkendegav også, at alt for mange af de penge, der bruges på hjemmehjælpsområdet, ikke kommer den ældre til gode, og det er et synspunkt, vi fortsat står bag.

Nu ligger der så et konkret forslag her. Det er måske ikke helt nemt at få øje på, hvor meget nyt der er i det. Jo, der er sat 250 mio. kr. af, og vi har i forbindelse med satspuljeforhandlingerne også sat nogle penge af, som skal sikre, at styringen af hjemmehjælpen forbedres.

Det synes, som om det nu er noget ganske nyt, at man skal lave kvalitetsmål, men det er kommunerne faktisk i dag forpligtede til. Man er også forpligtet til at lave aftaler, og man er efter min opfattelse også forpligtet til at overholde de aftaler, man indgår med de ældre, og her kniber det måske. Vi er selvfølgelig indstillede på, at disse aftaler skal overholdes.

Jeg mener så også, at de servicemål og kvalitetsmål, der sættes i kommunerne, allerede i dag drøftes i ældrerådene. Det kan være, at det ikke sker i alle kommuner, men så er det jo, fordi de ikke lever op til de krav, der er. Vi har sympati for, at der nu gøres en ekstra indsats på det område. Vi mener så også fortsat, at der er behov for, at de ældre får større frihed til at vælge mellem offentlig og privat.

Jeg vil så godt tilføje, at det måske nok kan undre lidt, at vi – ja, det er måske et halvt år siden eller måske lidt mere – sad og drøftede serviceloven, hvor også SF var med, og der var faktisk ikke utilfredshed med det lovforslag. Man er altså blevet klogere siden, og det er da helt fint, men der var enighed om den service-

lov, hvor ældreamrådet og hjemmehjælpen også er indbygget. Nu har man så ønsket at gå videre, og det kan vi tilslutte os.

Det er jo meget forskelligt, hvordan det fungerer fra kommune til kommune. Jeg vil derfor spørge ministeren om, hvordan de her penge skal uddeles eller tilflyde kommuner: Er det over bloktilskuddet?

(Kort bemærkning).

Anne Bastrup (SF):

Kort til fru Karen Højte Jensen: Det er fuldstændig rigtigt, at SF støttede serviceloven, men hvis det er sådan, at man kan få gaflet sig 250 mio. kr. til forbedring lige præcis på det her område, så synes jeg ikke, at vi skal have utak for det.

SF er meget tilfreds med den her del af finanslovaftalen, for kvalitetsudviklingen af serviceydelseerne til ældre, herunder især hjemmehjælpen, er ekstremt vigtig. Der er alt for mange historier fra kommunerne, der viser, at niveauet er for lavt; det handler om dårlig planlægning, elendigt arbejdsmiljø for de ansatte med deraf følgende sygdom og fravær osv.

SF ønsker med denne bemyndigelseslov at sikre retssikkerhed for de gamle, at den visiterede hjemmehjælp rent faktisk ydes, og at der ydes erstatningshjælp ved aflysning. Enhver form for kvalitetsudvikling af hjemmehjælpen finder vi er til fordel for samfundet som sådan.

Og så har vi et ekstra bud, nemlig at fru Jensen, der får tildelt hjemmehjælp, selv skal være direktør i sit eget hjem. Det må være brugeren, der bestemmer, hvad der er brug for.

Det skal også bemærkes her fra talerstolen, at vi i SF er helt på det rene med, at denne pose penge, som nu tilføres dette område, ikke alene er nok til at rette op på manglerne. Det er kommunerne, der er ansvarlige for serviceniveauet, og det ansvar tager vi ikke fra kommunerne med dette lovforslag.

Dorit Myltoft (RV):

Det kan jo godt være betænkeligt at skulle give en minister en bemyndigelse. Men i dette tilfælde, hvor det drejer sig om kvalitetsstandarder for et område, der hører under det kommunale ansvarsområde, kan vi i Det Radikale Venstre støtte forslaget om, at socialministeren bemyndiges til at udarbejde retningslinjer for kvaliteten på hjemmehjælpsområdet.

Det vil betyde et generelt kvalitetsløft godt hjulpet på vej af de ekstra penge, der netop er sat af med finanslovforslaget. Og det vil betyde,

at der trods kommunale forskelle alligevel vil være et vist ensartet servicetilbud i landet som helhed.

Det Radikale Venstre støtter som sagt forslaget.

Tom Behnke (FP):

Fremskridtspartiet kan naturligvis også støtte forslaget. Der er ingen tvivl om, at når man nu går ind og styrker hele hjemmehjælpsområdet med hele 250 mio. kr., så er det selvfølgelig et tiltag, som vi i Fremskridtspartiet støtter.

Vi har i Fremskridtspartiet længe påpeget, at det er utilfredsstillende, at hjemmehjælpen ikke fungerer tilfredsstillende i nogle kommuner, og vi har længe bedt om, at ministeren tog fat og fik løst problemerne i de pågældende kommuner. Det ser nu ud til, at det her bliver et skridt i den retning.

Vi er også meget tilfredse med, at man i de tilfælde, hvor hjemmehjælperen bliver syg eller der er tale om ferie eller lignende – altså de perioder, hvor hjemmehjælpsmodtagerne typisk vil sidde alene uden at få nogen hjælp – går ind og lovfæster, at der skal gives en erstatningshjælp. Det, der så ikke fremgår så meget af forslaget, er, hvordan den erstatningshjælp skal blive udmøntet. Det vil jo blive svært at trække yderligere på det resterende personale, hvis det er på grund af ferie eller sygdom blandt personalet i kommunen. Spørgsmålet er så, om der her ligger et oplæg til en privatisering, at man vil tillade, at private firmaer kommer ind og yder den erstatningshjælp, eller hvad er det, ministeren har tænkt sig med forslaget?

Når jeg kigger ned over forslaget, kan jeg også – fuldstændig som fru Dorit Myltoft fra det ene af regeringspartierne – undre mig lidt over, at det skulle være hensigtsmæssigt, at vi her giver en ministerbeføjelse. Ville det ikke være bedre, om man simpelt hen indføjede disse bestemmelser direkte i lovgivningen frem for at give en ministerbeføjelse? Det er et direkte spørgsmål til ministeren. Hvad er det, der begrundes, at det er nødvendigt at have den fleksibilitet, der selvfølgelig ligger i en ministerbeføjelse, men også den usikkerhed, der ligger i en sådan?

Jeg kan heller ikke lade være med at konstatere, at løsningen på dette problem ligger ét eneste sted, nemlig ved at give hjemmehjælpsmodtagerne en reel klagemulighed over den hjemmehjælp, de modtager, eller mangel på samme. Den klagemulighed har hjemmehjælps-

modtagere under 67 år, men lige så snart man bliver 67 år og stadig væk har det samme behov for hjemmehjælp, kan man ikke klage over det, hvis niveauet ikke er godt nok, eller hvis kvaliteten ikke er god nok.

Vi ønsker i Fremskridtspartiet at få nogle reelle klagemuligheder på området. Det ved jeg godt at regeringen simpel hen ikke være med til. Nok har det offentlige pligt til at stille hjemmehjælpen til rådighed, men borgeren har ikke nogen ret til at modtage hjælpen. Det vil regeringen ikke lave om på.

Da man så begynder at forhandle med SF og man stadig væk fastholder, at man ikke vil give hjemmehjælpsmodtagerne en reel klagemulighed, så laver man et skønmaleri i stedet for. Så laver man denne lappeløsning, et kompromis eller et kompromisernes kompromis, hvor man går ind og siger, at ministeren får nogle beføjelser til i nogle kommuner at gå ind og sige, at man skal lave sådan nogle overordnede beskrivelser af det serviceniveau, der skal ligge i kommunen, og man skal lave en kvalitetsstandard og en årlig evaluering.

Spørgsmålet er så: Kommer det, at man laver en kvalitetsstandard i en kommune, den enkelte hjemmehjælpsmodtager til hjælp, eller bliver det her bare en generel lovgivning?

Vi har derfor en række spørgsmål, som vi ønsker at få uddybet under udvalgsbehandlingen, men generelt støtter vi selvfølgelig ethvert tiltag, som forbedrer hjemmehjælpsmodtagerne muligheder og deres retstilstand. Vi støtter selvfølgelig også, at man på det her område afsætter yderligere ressourcer, for det er der i den grad behov for.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Jeg kan altså ikke dy mig for lige at præcisere – hr. Tom Behnke har tilsyneladende et særskilt problem på det her område eller mener, at kommunerne skal have lov til at have et særskilt problem her – og det er om erstatningsfastsættelse for den hjemmehjælpstime, man ikke får, når det drejer sig om ferier, og når det drejer sig om sygdom.

Hr. Tom Behnke ved eller burde vide, at ferie godt kan planlægges et stykke tid frem. Hr. Tom Behnke ved eller burde vide, at man ved ansættelse af vikarer rent faktisk godt kan få dækket i sygdomsperioder, hvis man planlægger ordentligt.

Så hr. Tom Behnke skal ikke komme af sted med de dér sådan lidt løse spørgsmål, som hr. Tom Behnke selv har svaret på.

(Kort bemærkning).

Dorit Myltoft (RV):

Til hr. Tom Behnke vil jeg gentage, at jeg netop sagde, at det var fornuftigt med en bemyndigelse på det her område. Begrundelsen er, at Det Radikale Venstre står bag decentralisering og det kommunale selvstyre, og derfor er det fornuftigt med retningslinjer frem for centralt fastsatte og detaljerede lovbestemmelser.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Fru Anne Baastrup siger, at der med erstatningshjælpen selvfølgelig bare menes, at kommunen selvfølgelig skal planlægge, sådan at man sørger for, at personalet er til stede i ferieperioder, ved sygdom osv.

Men det er jo netop det, der er problemet, og det er jo det, der har været problemet i de sidste mange år. Sommer efter sommer efter sommer står kommunen pludselig og siger: Vi vidste slet ikke, at det blev sommer; vi havde fuldstændig overset, at vores personale skal på ferie. Og dermed må hjemmehjælpsmodtagerne sidde sommeren igennem og undvære at modtage hjemmehjælp.

Det her forslag er ikke et forslag, der gør, at kommunerne nu pludselig vågner op og siger: Nå ja, vi må nok hellere begynde at planlægge lidt. Problemet eksisterer derude, og det løses ikke ved det her forslag. Hvis det kunne løses allerede i dag, så har kommunerne jo foretaget en klar pligtforsømmelse, som ministeren allerede af sig selv burde have grebet ind over for, uden at det indgik et finanslovforlig sammen med SF.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Nu er det rent faktisk mit indtryk, at det problem, som kommunerne har haft igennem mange år med, at de ikke er klar over, at sommeren kommer, er et problem, de er begyndt at opdage. Det er mit indtryk, at hr. Villy Søvndal, som sidder som formand for Folketingets Socialudvalg, ikke har fået så mange klager denne sommer, som han plejer at få.

Det, der er målet med det her lovforslag, er, at man rent faktisk forpligter kommunerne til at lave en kvalitetsstandard, således at kommu-

nerne i deres egen kvalitetsbeskrivelse rent faktisk gør opmærksom på, at der er en sommerferie, så de kan tage højde for den også i deres udvikling af hjemmehjælpen.

Bruno Jerup (EL):

Når man får en gave, er det i hvert fald god kutyme, at man siger tak, også når man får store gaver, og også selv om gaverne ikke var lige det, man ønskede sig. Vi vil også fra Enhedslistens side sige, at vi synes, det er godt, at der nu bliver fundet 250 mio. kr. til hjemmehjælpen.

Enhedslisten har i utallige sammenhænge, bl.a. under behandlingen af serviceloven sidste forår, talt varmt for, at hjemmehjælpen skal forbedres, og at hjemmehjælpsmodtageren skal have større retssikkerhed. Vi har også en model for, hvorledes det – altså en reel retssikkerhed på området – blandt andet via lovgivningen kan indføres. Og det forslag, vi i dag har til behandling, er et skridt på vejen mod nogle forbedrede forhold. Om det er et skridt på vejen til en reel retssikkerhed, er selvfølgelig mere tvivlsomt.

Vi er glade for, at kommunerne skal udarbejde en kvalitetsstandard på området mindst en gang årligt. I dag bliver det som regel kun gjort en gang i hver valgperiode, typisk ved udarbejdelsen af socialplaner. Men hvis en kvalitetsstandard skal være andet end pæne ord, skal den selvfølgelig spille en rolle i udarbejdelsen af de årlige budgetter, så der sættes penge af til at opfylde standarden.

Vi er også tilfredse med, at der hvert år laves en evaluering af styringen og kvaliteten, og med, at de ældre skal orienteres om deres rettigheder, som vi formoder også indebærer orientering om ældreråd og klageråd. Et naturligt element i forbedringen af hjemmehjælpen og retssikkerheden på området ville være at sikre alle hjemmehjælpsmodtagere og ikke kun de under 67-årige normal ankeadgang. Det har vi tidligere foreslået, og vi synes sådan set, at man burde have taget det ind også her.

Det er ikke muligt hverken ud af forslaget eller ud af finanslovaftalen at se, hvilken betydning forslaget vil få i virkeligheden. Vi vil gerne advare imod at sætse for mange ressourcer på det styringsmæssige. Hvis der skal være tale om et reelt serviceløft, skal området tilføres flere ressourcer i form af mere personale, selv om der sikkert kan hentes noget ved at arbejde med tilrettelægning, så mindst muligt forsvinder i

unødigt transport mellem forskellige hjemmehjælpsmodtagere.

Men en forudsætning for at forbedre arbejdsmiljøet og dermed måske reducere sygefraværet er en tilførelse af mere personale og plads til fagligt udviklende møder, supervision, efteruddannelse. Så hvis vi skal have en styrkelse af den kommunale hjemmehjælp, er det vigtigt, at man får en videreudvikling af dette og ikke prøver at skubbe det til side i hjemmehjælpernes arbejde.

Man skal også med hjemmehjælpen sørge for at have blik for, at der er andet end den snævert definerede arbejdsopgave og derfor skal hjemmehjælperen lægge mærke til, om der er brug for en konkret udvidelse, om der brug for nogle andre ting end lige den direkte form for hjælp. Denne styrke kan kun udnyttes optimalt, hvis en naturlig del af hjemmehjælperens arbejde også bliver en del af de jævnlige møder, som de holder i grupper, hvor de informerer hinanden, og hvor de vejleder hinanden.

Vi er nødt til ligesom at se det som et hele, for det er faktisk sådan, at hjemmehjælpernes gensidige kontakt med hinanden er en vigtig del, for at man har et ordentligt arbejdsmiljø, og for at man kan holde ud at arbejde med det her område.

Vi kan ikke ud af forslaget se, hvor mange ekstra job der kommer ud af de 250 mio. kr., men jeg håber, at vi i løbet af det korte udvalgsarbejde, der skal være, kan få en redegørelse for, hvor mange man faktisk forventer, og hvor man forventer, de bliver ansat hene. Det synes jeg da ville være interessant.

Loven er i høj grad en bemyndigelseslov. På den måde kan man sige, at det jo ikke er en lov, der styrker retssikkerheden på det plan. Vi er normalt ikke ret meget for bemyndigelseslove. Vi havde nok foretrukket – sådan som også andre ordførere har været inde på – at man havde skrevet mere præcist, hvad det er for nogle redskaber, som kunne bruges.

Vi vil også godt advare imod – vi kan jo se, at der er afsat nogle penge her, og jeg kan forstå, at der også er det i forbindelse med forhandlingerne om satspuljeforliget – at man begynder at pumpe en masse penge over i konsulentfirmaer og konsulentrapporter. Man skal i stedet for i højere grad prøve at udvikle kvaliteten gennem demokratiske redskaber, som har noget at gøre med de ansatte og brugerne. Og den måde, man skal sikre brugerne på, er gennem lovmæssige og lovfaste retsgarantier.

Sonja Albrink (CD):

Da vi i sidste samling behandlede lov om social service som en del af socialreformen, konstaterede jeg, at der blev gjort mere ud af at sikre kommunernes suverænitet end af at indskærpe deres ansvar over for omsorgen for de allersvageste. Dette lovforslag er vel i og for sig en bekræftelse af det.

Hovedsigtet er at forbedre kvaliteten i kommunernes hjemmehjælp efter § 71 og § 72 – det er fint nok, og det støtter vi i CD kravet om – og at den tildelte hjælp rent faktisk også bliver ydet. De ældre skal have den hjælp, som der er truffet afgørelse om, og som også er tildelt dem.

Det er allerede kommunernes pligt at sørge for, at disse ting er i orden, og derfor burde det jo ikke være nødvendigt, at socialministeren skulle presse kommunerne til at leve op til den pligt og følge op på de beslutninger, der træffes. Det burde de rent faktisk kunne finde ud af selv. Derfor vil jeg ikke lægge skjul på, at vi i CD synes, at det ikke burde være nødvendigt, at der på finansloven skal stoppes 250 mio. kr. i en pulje til at fremme kvalitetssikring af opgaver, der løses i kommunal regi. Det burde være den enkelte kommunes egen sag.

Det afgørende for CD er imidlertid, at kommunerne lever op til deres ansvar. Hvis gennemførelsen af dette forslag får kommunerne til at leve op til det ansvar og forsyningspligt på hjemmehjælpen, så er vi meget, meget tilfredse.

Tilkendegivelser fra mange ældre og deres organisationer viser, at kommunerne har vanskeligt ved at indfri de behov, de ældre føler for praktisk hjælp og pleje.

Der mangler hænder, og mange kommuner skærer ned på hjemmehjælpen af økonomiske grunde. Samtidig ved vi også, at vi kan forvente en vækst i antallet af ældre fremover, og dermed bliver problemerne endnu større, hvis man insisterer på at holde igen på bevillingerne. Derfor forliger CD sig med tanken om at tilføre området disse penge.

Poul Nødgaard (DF):

Selv om det er et lovforslag, der vel mere eller mindre har groet i SF's have, så vil jeg da sige, at Dansk Folkeparti kan støtte de intentioner, der ligger bag det, og som jo alene kører på det rent kvalitetsmæssige i hjemmehjælpen.

Venstres udmærkede ordfører, hr. Erik Larsen, sagde noget om, at der nok var for mange høvdinge og for få indianere inden for hjemmehjælpsområdet, og det kan jeg være enig med

ham i. Men det her forslag lægger sådan set op til, at der kommer endnu flere høvdinge, fordi den kvalitetskontrol, der skal foretages, jo sådan set skal laves af folk, der ikke decideret selv udfører hjemmehjælpen.

Når det så er sagt, vil jeg sige, at det altid er godt at tage udgangspunkt i konkrete eksempler. I den kommune, hvor jeg selv lever og bor – Ringsted Kommune – har vi inddelt vores ældre i 3 forskellige grupper, og det er den svage gruppe, jeg specielt er interesseret i. Det er den svage gruppe, som virkelig har brug for hjælp – havde jeg nær sagt – om ikke døgnet rundt så i hvert tilfælde i store dele af døgnet. Og jeg mener ikke, at et samfund kan give dem nok hjælp.

Jeg har et spørgsmål til socialministeren, som jeg godt vil bede hende om at besvare her fra Folketingets talerstol: Med hensyn til de 250 mio. kr., som der nu er planer om man vil øge hjemmehjælpen med – der skal selvfølgelig indgås nogle aftaler med kommuner – kunne man ikke her tage under overvejelse, at en del af dem blev givet til amterne? Jeg kan nemlig give følgende helt konkrete eksempel på, hvordan ældre mennesker, der er indlagt på vores sygehuse, bliver behandlet:

De bliver indlagt på såkaldt langtidsmedicinske afdelinger – det kan være, når der virkelig sker et svigt; det kan være en blodprop; det kan være en hjerneblødning, og det kan være andre alvorlige ting – og dér ligger de gennemgående 3-4 uger, men der er ikke personale på amternes sygehuse til at give dem den pleje, de skal have, f.eks. til at komme på toilettet. Jeg synes, at det må være en menneskeret, når man selv kan sige, at man skal på toilettet, at man så kan blive hjulpet til det.

Næh, man gør det, at man starter livet med at have ble på, og man slutter livet med at have ble på. Det synes jeg er uværdigt i et godt oplyst land. Og det her er ikke bare sådan en eller anden historie, jeg står og fortæller, for jeg færdes i øjeblikket dagligt på en langtidsmedicinsk afdeling, hvor jeg ser, at de ældre bliver skiftet 2-3 gange om dagen, og så må de ligge med det imens.

Det synes jeg er uværdigt, og derfor vil jeg bede ministeren om at tage under overvejelse, når de 250 mio. kr. skal udmøntes, at en del blev givet til amterne med den klausul på, at man simpelt hen styrker de langtidsmedicinske afdelinger.

Det er jo tit sådan, at først når man får det helt ind på livet, så bliver man 100 pct. klar over, hvad det er, der foregår. Og jeg synes i hvert tilfælde ikke, at vi i et godt oplyst land som det danske kan leve med, at ældre mennesker, der i en kortere eller længere periode er indlagt på vores amtspsygehuse, skal have sådan en behandling. Jeg er så spændt på at høre et helt konkret svar på, om ministeren vil tage dette op til positiv overvejelse.

Socialministeren (Karen Jespersen):

Jeg kan lige begynde med at give hr. Poul Nødgaard et svar: Det er ikke meningen, at de penge, der er sat af her, skal gå til amterne og til sygehuse. De langtidsmedicinske afdelinger er Sundhedsministeriets og amternes ansvar, og dette her må de altså finde en ordning på, men jeg vil meget gerne tage det med, når jeg mødes med sundhedsministeren, og når jeg mødes med amterne, og så diskutere med dem, hvordan de ser på de langtidsmedicinske afdelinger.

Et af problemerne har jo været, at der ikke har været plejehjemspladser nok, men i takt med at der bliver bygget flere plejeboliger, vil det jo også være muligt at komme hurtigere ud fra de langtidsmedicinske afdelinger. Og i takt med at der bliver bygget flere aflastningspladser – det er jo noget af det, som sundhedsministeren også har lagt op til med nogle ændrede regler – så kommer de hen i en aflastningsbolig, der ligger sammen med andre plejeboliger, og hvor man er mere indrettet til at tage sig af svage ældre, end man nødvendigvis er på hospitalet. Men jeg vil i hvert fald sige, at i det omfang der er et problem, så er det ikke et, der skal løses for de penge her.

Jeg har været meget, meget glad for den store støtte, der har været til forslaget her, for jeg mener egentlig, at vi er ved at være inde på noget, der kan hjælpe os med at få has på nogle af de problemer, der stadig væk er i hjemmehjælpen, uden at falde i hverken centralismens eller decentralismens grøft.

Skismaet mellem det centrale og det decentrale er jo ikke kun et skisma, vi kender på ældreområdet, på hjemmehjælpsområdet, det er et, vi kender på mange forskellige områder i takt med den meget kraftige decentralisering, vores samfund har været igennem, og jeg synes, at vi nu er ved at finde nogle veje, der gør, at vi kan sikre en bedre og mere ensartet og gennemskuelig kvalitet i de ydelser, vi har i et meget decentralt samfund.

For mig er det her et meget vigtigt forslag, fordi det er med til at holde kommunalbestyrelserne fast på, hvad det er for et serviceniveau, man tilbyder borgerne i den kommune, hvor de nu bor. Kommunens borgere kan så få klar besked om, hvad det er for en service, kommunalbestyrelsen er enig om at tilbyde borgerne, og derfor bliver kommunen nødt til at stå ved den.

På den måde får vi det også gjort tydeligere, hvad det er for problemer, der hænger sammen med, at niveauet eventuelt er for lavt i en kommune, og hvad det er for problemer, der hænger sammen med, at udførelsen af kommunalbestyrelsens beslutninger er for dårlig, at ledelsen er for dårlig, og at styringen er for dårlig. På den måde bliver problemerne mere synlige og dermed også nemmere at tackle og håndtere.

Jeg vil sige til fru Karen Højte Jensen og også til andre, at der jo ikke er sat penge af i lovforslaget her, og det hænger også sammen med, at det ikke er meningen, at det her lovforslag skal koste 250 mio. kr. Og det er jo som bekendt sådan, at kommunerne kun får penge, i det omfang vi pålægger dem nye opgaver. Men et kernepunkt i det her forslag er jo at holde kommunerne fast på, hvad det er for en service, de har besluttet i kommunen, således at man også kan sørge for, at den bliver udført. De bliver simpelt hen nødt til tydeligt at melde ud, hvilket serviceniveau der er i kommunen, og så sørge for, at borgerne får den service.

Og i det omfang, der ligger opgaver nu, ja, så skal kommunerne jo have penge til det, og de penge vil i givet fald blive givet over bloktilskuddene, fordi det vil være nye opgaver, der er indbygget i hjemmehjælpen.

Men jeg synes, det er meget vigtigt at holde fast i, at det her er en håndsrekning, en hjælp, til kommunerne, så de får nogle bedre redskaber til at få en større klarhed over det politisk bestemte serviceniveau i kommunen og dermed også få det gjort tydeligere, hvilke problemer der måtte være i selve udførelsen af hjemmehjælpen, og dermed også hvordan de kan tackles.

Der er forskellige spørgsmål, som egner sig bedst til at blive afklaret i udvalgsarbejdet.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Den sidste del af indlægget vil jeg godt kommentere.

Der var en masse store, flotte ord, men jeg vil i hvert fald lave den tilføjelse til ordene, at service og kvalitet hænger jo i allerhøjeste grad sammen med, hvor mange timers hjemmehjælp en kommune giver en borger, der har brug for hjælp. Det er klart, at ud fra antallet af timer pr. uge kan man fastlægge serviceniveauet og dermed også kvaliteten. Hvis man kun får bevilget 1 time én gang om ugen, så kan enhver jo sige sig selv, at der hverken bliver service eller kvalitet i det, så de to ting synes jeg hænger utrolig meget sammen.

Jeg siger tak for det dér med hensyn til en eventuel debat med sundhedsministeren, men jeg synes bare, ministeren må kunne forstå, at det er svært for et ældre menneske, der fra sit eget hjem bliver indlagt på sygehus, at forstå, at man dermed flyttes fra det kommunale system over i det amtskommunale system og ministermæssigt set fra Socialministeriet over i Sundhedsministeriet. Det kan en dame på 88 år altså vanskeligt forstå. Derfor er jeg glad for det tilfald, der blev givet.

Men jeg vil lige sige ministeren én ting, og det er vedrørende de ældre, der ligger på de langtidsmedicinske afdelinger, at den eneste udvej, de har ud af deres forfærdelige situation, er at blive flyttet hjem, for så kommer de igen ind under det kommunale system, og mange gange så er det et system, som fungerer utrolig godt.

Det er sørgeligt, at amtets sygehuse i den korte tid, de ældre er på et sygehus, behandler dem så forfærdeligt, som tilfældet er, og som jeg har set med mine egne øjne. Det er uværdigt for Danmark.

Bruno Jerup (EL):

Jeg vil sige to ting.

Den ene er vedrørende det sidste, der blev sagt omkring de 250 mio. kr. Jeg synes, det er lidt mystisk, hvordan de penge faktisk kan komme de ældre til gode ved, at der kommer flere hjemmehjælpere ud af det, for så vidt jeg kunne forstå, var det ikke meningen, at det var nogle penge, som kommunerne skulle have. Men jeg må håbe på – og ministeren sagde jo også, at det var noget, som vi kunne få at vide i udvalgsarbejdet – at vi får en forklaring på, hvordan søren i luften de penge, som er nævnt i lovforslaget under afsnittet om økonomiske konsekvenser, ligesom bliver transformeret via den bemyndigelsesparagraf, som er foreslået. Det er meget uklart, og det er blevet endnu

mere uklart, efter at ministeren har været heroppe og forklare sig.

Så har jeg endnu et problem, og det handler om forholdet mellem det, der hedder centralt og decentralt. Problemet er, og det synes jeg, man skal være klar over, at når man laver en bemyndigelsesparagraf, så har man to muligheder: enten så får man en ren ansvarsforflygtigelse, dvs. at ministeren har intet ansvar, men lader det bare flyde, eller også har man en enorm centralisering. Det vil sige, at mulighederne for, at det decentrale på det her område udvikler sig ordentligt, er, at man har klare retslige regler, for ellers kan man ikke have det decentrale, men så får man kun det centrale.

Og så må ministeren vælge, om hun vil svare, som hun plejer at gøre, når jeg stiller spørgsmål til hende – nemlig med, at det vil hun ikke svare på – eller også . . .

Tredje næstformand (Margrete Auken):

Så er vi ved at være færdige! Og så er det hr. Tom Behnke.

Tom Behnke (FP):

Jeg synes nu også nok, at ministerens afsluttende bemærkninger gav anledning til stor forvirring.

Det var egentlig noget af det, jeg frygtede, da jeg i første omgang læste forslaget igennem, hvor jeg tænkte: Gad vidst, om det her blot betyder, at der nu skal bruges 250 mio. kr. på administration? For sådan kunne man godt umiddelbart læse forslaget, og jeg synes også, at det, ministeren sagde her, understreger, at her bliver der afsat 250 mio. kr. til administration, til at lave disse årlige kvalitetsstandarder og en årlig evaluering. Det er det, der er sat af på finansloven, 250 mio. kr. i 1998.

Men ministeren sagde, at det stadig væk ville være kommunernes opgave, og der står jo også i forslaget, at forslagets økonomiske og administrative konsekvenser skal forhandles med de kommunale parter.

Spørgsmålet er nu: Hvad skal de 250 mio. kr., der er sat af på finansloven, bruges til? Får de ældre mere hjemmehjælp med det her forslag, eller er der kun tale om, at man laver en masse administration, som ingen får gavn af?

(Kort bemærkning).

Karen Højte Jensen (KF):

Ja, ministerens kommentar til de 250 mio. kr. forvirrede faktisk også mig – jeg skal lade andre

afgøre på hvilket niveau – men jeg må sige, at hvis man ikke var det i forvejen, så blev man da nu meget forvirret.

Ministeren sagde, at når kommunerne fik nye opgaver, så skulle de kompenseres. Hvordan skal de her penge bruges? Hvordan skal de fordeles? Efter hvilke kriterier? Skal de ikke ud til kommunerne? Skal de bruges til administration? Der står jo i bemærkningen til lovforslaget, at der i forbindelse med finanslovforhandlingerne er aftalt en ramme for forbedringer på hjemmehjælpsområdet på i alt 250 mio. kr. Jeg synes, vi nu har behov for at få det præciseret.

Jeg spurgte meget konkret ministeren, om disse penge skulle fordeles over bloktilskudde, og det fik jeg ikke et præcist svar på; men jeg går ud fra, at vi får et præcist svar nu.

Socialministeren (Karen Jespersen):

Man kan sige, at de 250 mio. kr. og forslaget her er to sider af den samme aftale. I virkeligheden er der ikke sat adresse på de 250 mio. kr. Der har været enighed i finanslovforhandlingerne om at forbedre hjemmehjælpen, men for at undgå forhastede beslutninger og lovsjusk så har vi sagt, at vi er enige om, at de her penge skal gå til forbedringer på området, men hvordan de nærmere skal udmøntes, det skal vi snakke videre om.

Desuden er der så i finanslovaftalen med SF blevet præciseret andre ting omkring kvalitetsstandarder, og det er det, der er udmøntet i forslaget her. Viser det sig, at det kommer til at koste penge, ja, så har vi en pose penge, hvor pengene til at finansiere det her forslag kan hentes.

Men jeg mener ikke, vi skal være forhastede med at påstå, at det her koster en frygtelig masse penge, for hvis det drejer sig om at give kommunerne nogle bedre redskaber til at lave en bedre hjemmehjælp, så er det det, vi gør, og det skal de ikke have penge til. Normalt får de jo heller ikke penge til administrative omkostninger. Men det er jo alligevel blevet sådan en lille smule flydende.

Så altså, de 250 mio. kr. er sat af på finansloven, hr. Tom Behnke, men der er ikke sat adresse på, hvad pengene skal bruges til. På en måde kunne man sammenligne det med den pulje til senildemente, som vi jo i fællesskab har sat af i satspuljen, hvor man f.eks. også tidligere har taget penge til uddannelse af personale til at tage sig af de senildemente og andre ting, og det har vi haft meget stor glæde af. Og man kan

forestille sig, at en del af pengene kommer ud over bloktilskuddet, mens andre bliver givet på andre måder; det er der ikke truffet beslutning om endnu.

(Kort bemærkning).

Karen Højte Jensen (KF):

Jeg må sige, at den aftale der er indgået, synes at være ganske luftig. Det bliver sagt fra ministerens side, at der ikke er sat adresse på de 250 mio. kr. Jeg synes da, at Folketinget må have krav og forventning om, at vi får et svar på, hvordan de nærmere skal udmøntes. Altså, hvis vi skal stemme for det her ændringsforslag til finansloven, så må man da også kunne dokumentere på forhånd, hvordan pengene skal bruges.

Jeg vil spørge ministeren – efter det, hun svarede her – om hun har en formodning om, at de 250 mio. kr. måske alligevel ikke skal bruges, hvis det viser sig, at det ikke er nødvendigt, og at man kan omstrukturere og gøre ting og sager uden at bruge de 250 mio. kr. Er det sådan, det skal forstås? Er det sådan en luftig aftale, hvor man har sagt: Vi vil bruge 250 mio. kr., men det er ikke sikkert, at vi bruger dem?

Jeg synes, det er vigtigt for Folketinget at få klarhed på det her område, inden lovforslaget skal vedtages, og inden vi skal stemme om ændringsforslagene til finansloven. Man kan jo ikke bare sige: Vi bruger 250 mio. kr., uden at nogen i dette Folketing i virkeligheden ved noget om, præcis hvordan disse midler skal bruges.

(Kort bemærkning).

Bruno Jerup (EL):

Jeg kan heller ikke forstå, at det ikke skulle være muligt at give et bud på, hvor mange stillinger det drejer sig om. Sådan løseligt anslået må det i hvert fald dreje sig om over 1.000 stillinger, hvis man regner det om. Men det kan jo godt være, beløbet slet ikke skal bruges på den måde. Måske er det tanken, at alle pengene skal bruges til konsulentrapporter og konsulentbidrag og honorarer. Det ville være rart nok at vide, om det er det, der er sigtet, synes jeg.

Vi har da nok nogle ideer om, hvordan man kunne bruge de penge på en fornuftig måde, så der kommer nogle stillinger og nogle reelle forbedringer ud af det, og det vil vi da gerne snakke med regeringen om. Men det er altså uklart ud fra forslaget.

Og så lige om spørgsmålet omkring forholdet mellem central og decentral, som jeg ikke rigtig fik nogen kommentarer til: Vil det være sådan for fremtiden, at jeg, når der sker et eller andet urimeligt ude i en kommune, og jeg så henvender mig til ministeren, ikke får det svar, som jeg plejer at få – nemlig at det har ministeren ikke noget at gøre med, for det er kommunens ansvar – når nu ministeren får denne her bemyndigelsesparagraf?

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Så tror jeg, den sidste saft løb ud af det her forslag. Det er da utroligt: Man fremsætter lovforslag i Folketinget og slår ud med armene og lader, som om man nu virkelig gør noget på hjemmehjælpsområdet, nu skal der virkelig gøres noget for de ældre, så de får en god og ordentlig hjemmehjælp – og så får vi nu at vide, at de administrative tiltag, der skal gøres ude i kommunerne, skal kommunerne selv finansiere, og at hvis man vil udvide eller forbedre hjemmehjælpen i kommunerne, så skal kommunerne selv finansiere det, og at den pulje på 250 mio. kr., der er afsat på finanslovsforslaget, er en pulje, hvor der ikke er sat adresse på pengene, således at man i virkeligheden kan bruge pengene til alt muligt andet.

Tilbage er der intet andet i dette forslag end en henstilling til kommunerne om, at man tager sig lidt sammen derude og laver nogle kvalitetsstandarder og sørger for at opfylde sine forpligtelser. Det kunne ministeren have gjort selv, og det burde ministeren have gjort for mange år siden: have taget fat i de kommuner, hvor problemerne er, og så have fået rettet op på de her problemer. Forslaget her er reelt uden indhold, sådan som jeg hører ministerens ord.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Sagen er jo rent faktisk den, at vi går ud fra, at kommunerne skal involveres i, hvordan de her penge skal udmøntes. Det er et forsøg på at få de rigtige løsninger frem, og jeg synes, det er rimeligt, når man nu har fået forhandlet sig frem til en kvalitetsudvikling og kvalitetsforbedring af hjemmehjælpen, at man så laver de konkrete aftaler med de kommuner, der fremover skal være ansvarlige for, at vi får nogle ordentlige resultater ud af det, så vi rent faktisk får forbedret hjemmehjælpen for de ældre.

(Kort bemærkning).

Grete Schødt (S):

Hvis man nu vender blikket lidt ud i den virkelige verden, er det så ikke sådan, at vi alle sammen hører om, at nogle kommuner mangler uddannede hjemmehjælpere? Der er ikke tilgang nok til ældreområdet, og det betyder, at den enkelte ældre gang på gang oplever, at hjælpen bliver afløst, f.eks. ved ferie, sygdom og kursusdeltagelse, og dér kunne man jo, som der også står i forslaget, give en erstatningshjælp, hvis man havde en større tilgang af hjemmehjælpere.

Og der er ikke nogen tvivl i mit sind om, at de 250 mio. kr. kan bruges ude i de kommuner, hvor man kan påvise, at man kan give en bedre service, hvis man kan få nogle flere hjemmehjælpere, der også kan komme ud og hjælpe i det enkelte hjem. Sådan må det være.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Ja, så kom kavaleriet til. Det er jo rart at høre SF stå her og udlægge teksten, og der skal ikke være nogen tvivl om, at vi fra Fremskridtspartiets side har fuld tillid til SF på det her område. Vi er i Fremskridtspartiet af den opfattelse, at SF og Fremskridtspartiet er helt enige om, at vi skal have forbedret hjemmehjælpen, vi skal have forøget antallet af timer, og vi skal have forbedret kvaliteten.

Men nu er det jo sådan, at det er socialministeren, der er minister, og ikke fru Anne Baastrup, og derfor er det desværre ikke særlig interessant, hvordan SF udlægger teksten. Det, der er interessant, er, hvordan ministeren udlægger teksten, for det, der jo er tale om, er, at vi giver ministeren en beføjelse med det her forslag. Faktisk er det eneste, man gør, at man giver en ministerbeføjelse.

Og vi har nu hørt fra ministeren, hvordan det skal udmøntes – det skal nærmest slet ikke udmøntes, desværre. Havde det dog bare været sådan, at det var SF og Fremskridtspartiet, der bestemte, for så ville det her blive udmøntet på en helt anden måde; men socialministeren er fortsat minister, og ministerens udlægning beskriver desværre den måde, ministerbeføjelsen vil blive udmøntet på.

(Kort bemærkning).

Karen Højte Jensen (KF):

Det stod mig ikke lysende klart, hvad det var, der bragte fru Grete Schødt's herop på talerstol-

len – måske var det som advokat for ministeren – men det, fru Grete Schødt's sagde, er der jo ingen, der er uenige i: at man skal have forbedret hjemmehjælpen, og at de ældre, der skal have hjemmehjælp, skal have dækket deres behov. Det er der ingen her der har talt imod.

Det, vi har gravet i de sidste – jeg har ikke set på uret præcis, men de sidste nogle gange fem – minutter, er, hvordan disse her penge skal udmøntes. Det er det, der er interessant, for skal de udmøntes, eller skal de ikke udmøntes, og hvordan skal de i givet fald udmøntes? Det er sådan set det, vi har gravet i, fordi det synes vi er interessant. Vi vil sådan set gerne være med til forslaget, men så vil vi da også gerne vide, hvordan de 250 mio. kr. mere præcist skal bruges, hvis vi skal stemme for et ændringsforslag til finansloven. Det andet er der jo ikke noget problem i at gå ind for.

Socialministeren (Karen Jespersen):

Nu kan jeg ikke se hr. Tom Behnke i salen, men jeg sad og tænkte på, at det var lige før, jeg begyndte at ønske, at Fremskridtspartiet fik nogle bedre meningsmålinger, sådan at vi kunne få den gode, gamle hr. Tom Behnke tilbage, som havde nogle indlæg, man kunne forholde sig til.

Det sidste indlæg fra hr. Tom Behnke havde jeg altså faktisk svært ved at finde hoved og hale på. Men jeg kan i hvert fald sige til hr. Tom Behnke, at der jo skal to til at lave en aftale, og finanslovaftalen med SF er jo altså indgået mellem regeringen som den ene part og SF som den anden part, og der har faktisk været enighed om, at de penge skal udmøntes præcis, som fru Anne Baastrup siger, og i kontakt med kommunerne, fordi der jo ikke er nogen, der har den endegyldige løsning på, hvordan de problemer, der stadig væk er med hjemmehjælpen, skal løses.

Det kan godt være, hr. Tom Behnke er faldet i den samme grøft, som jeg synes hr. Bruno Jerup er faldet i, hvor man siger, at der bare skal postes flere penge ind i ordningen. Men vi kan jo faktisk se, at et af problemerne er, at der ikke er nogen sammenhæng mellem, at kommunerne bruger mange penge, og at deres borgere så er meget tilfredse. Det er der faktisk ikke; det er lige før, det er omvendt: at de kommuner, der bruger færrest penge på hjemmehjælpen, har de mest tilfredse borgere. Så den dér løsning med bare at poste flere penge i foretagendet duer ikke.

Det, som fru Anne Bastrup siger omkring udmøntningen, er jo også et svar til hr. Bruno Jerup, der spørger, om der bliver flere stillinger. Der er ikke sat adresse på de her penge, og det synes jeg er utrolig fornuftigt.

Og til fru Karen Højte Jensen vil jeg sige, at det har jo også være sådan utallige gange i satspuljeforhandlinger – jeg nævnte aftalen om de senildemente – at vi var enige om at afsætte et beløb til løsning af nogle af de problemer, der var, men at vi var nødt til at have et stykke tid til at finde ud af en fornuftig udmøntning. Og dér har man også stemt for sådan en pulje på det område uden at vide til punkt og prikke, hvad pengene skulle bruges til.

Det, der er vigtigt for mig her, er at gøre det klart, at det altså ikke er det her lovforslag, der koster 250 mio. kr. Det skal helst ikke være sådan, at de kommuner, der evt. sidder og lytter med – eller Kommunernes Landsforening, hvis den lytter med – straks får julelys i øjnene og tror, at nu får kommunerne altså 250 mio. kr. til det her. Jeg synes ikke, vi har så mange penge, at jeg vil betale kommunerne for noget, de allerede én gang har fået penge til, nemlig at lave en ordentlig hjemmehjælp, hvor der er styr på tingene. Det her er et instrument til at hjælpe dem til, at der kan komme mere styr på tingene.

Og så til sidst til hr. Bruno Jerup omkring ansvaret: Det her er på samme måde som det, vi vedtog i serviceloven, hvor vi pålagde kommunerne – og amterne med – at forklare borgerne, hvor lang ventetid der er på forskellige ydelser. Og hvis ikke en kommune eller et amt laver nogle kvalitetsmål, som de bliver pålagt her, ja, så kan man henvende sig til Tilsynsrådet, og det kan så sige til kommunen, at det er en overtrædelse af loven, og kan eventuelt pålægge den bøder.

Det er ikke den til enhver tid siddende socialminister, der er dommer over kommunerne, og det skal man faktisk være glad for. Det er faktisk en meget stor retssikkerhed for borgerne, at de ikke er afhængige af, hvad det er for en socialminister, man tilfældigvis har, der så kan reagere ud fra sine tilfældige holdninger, men at der er nogle objektive instanser, der vurderer kommunernes gerninger ensartet.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Til ministeren kan jeg sige, at selvfølgelig er jeg i salen, for det her er jo en yderst interessant diskussion eller debat, om man vil.

Og når ministeren siger: Kunne vi dog bare få den gode gamle Tom Behnke tilbage igen, så vil jeg sige: Kunne vi dog bare få det gode gamle Socialdemokrati tilbage igen. Jeg husker de gode, gamle dage – det er godt nok ved at være 5-6 år siden, men alligevel – dengang det var de borgerlige, der havde regeringsmagten, hvor det kunne lade sig gøre, at Socialdemokratiet, SF og Fremskridtspartiet uden om den siddende regering lavede flertal, hvor vi gik ind og lavede nogle seriøse forbedringer på det sociale område og på sundhedsområdet. Det var dengang, da Socialdemokratiet ikke sad i regering. Det var gode tider for Danmark dengang.

Det, der jo også skete dengang, var f.eks., at Socialdemokratiet, SF og Fremskridtspartiet kunne blive enige om, at vi skulle have nogle flere reelle plejehjemspladser og sådan noget. Det er også ligesom forsvundet som dug for solen, efter at Socialdemokratiet er kommet til regeringsmagten.

Det, der jo er tilbage i det her forslag, er, at det er en hensigtserklæring. Det er en hensigtserklæring om, at kommunerne skal gøre noget, de skal lave en masse bureaukrati og en masse flotte planer og sådan noget. Men i virkeligheden er det jo slet ikke nødvendigt at bede om Folketingets samtykke til det her; det kunne ministeren have gjort – og det burde ministeren have gjort – for længe siden.

(Kort bemærkning).

Bruno Jerup (EL):

Ja, afslutningen på ministerens indlæg var jo et indlæg imod alle disse bemyndigelseslove, som giver udefinerede bemyndigelser til hvad som helst, det vil jeg da gerne sige, men det er skægt, at den erkendelse så åbenbart ikke kan trænge ned i lovteksten.

En anden ting – og det synes jeg sådan set er lidt interessant nu – er, at de her 250 mio. kr., som altså ikke er udmøntet ved lov, er udmøntet efter sukkerskålsprincippet. Der er etableret en sukkerskål, hvorfra socialministeren på vegne af regeringen og SF i den kommende periode skal sidde og uddele penge – efter nogle kriterier, som vi ikke kan få kendskab til – som ministeren så eventuelt kan sende ud til kommunerne.

Jeg kunne godt tænke mig at få at vide, om man har forestillet sig – ikke fordi vi ikke vil stemme for forslaget – at Folketinget skal levere en sukkerskål på 250 mio. kr. til et mindretal i Folketinget, som så uden om Folketinget kan

sidde og fordele de her penge. Og hvilken indflydelse får Folketinget reelt på, hvilke retningslinjer der bliver lavet af denne sukkerskålgruppe?

(Kort bemærkning).

Karen Højte Jensen (KF):

Det står nu klart, at regeringen har kastet et kødben til SF, og det har de så bidt på.

Jeg er fuldstændig enig med socialministeren, når hun siger, at flere penge ikke automatisk giver bedre service. Det er jo herligt, at Socialdemokratiet også er kommet til den erkendelse – det kan måske være noget med regeringsansvaret, det skal jeg ikke sige noget om – og jeg er enig i, at penge ikke i sig selv gør det. Men jeg mener, at der er behov for, at vi under udvalgsbehandlingen får afdækket, hvordan de 250 mio. kr., som der kommer et ændringsforslag til finansloven om, skal bruges. Det mener jeg Folketinget må have krav på.

Men indholdet i forslaget her er der som sagt ikke de store problemer med.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

12) Første behandling af lovforslag nr. L 121: Forslag til lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel og lov om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til beskæftigelse og barselorlov m.v. (Udvidelse af fædreorloven).

Af socialministeren (Karen Jespersen).
(Fremsat 3/12 97).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Jan Petersen (S):

Da statsministeren den 7. oktober holdt sin åbningstale til Folketinget, sagde han bl.a.:

»Regeringen vil som bidrag til større ligestilling i ansvaret for småbørnene komme med forslag om en to ugers forlængelse af barselorloven for mænd.«

Her er så et lovforslag fra regeringen, der indfrier løftet. Det er et godt signal til kommende fædre, ja, faktisk også til dem, der er blevet fædre, siden lovforslaget blev fremsat, for vedtager vi det her lovforslag – og det tror jeg, vi gør, og jeg håber også, at det bliver med et bredt flertal – så siger vi til mændene, at det er i orden, at de tager et medansvar for deres børn, og vi deler ansvaret mellem fædre og mødre mere lige.

Jeg er ganske sikker på, at mange nybagte fædre vil benytte sig af adgangen til de ekstra 14 dages barselorlov, for vi oplever i disse år en voksende interesse blandt mænd for at påtage sig deres del af ansvaret for børnene. Det er vigtigt, at børn og fædre får tid sammen og også prøver at være alene sammen.

Socialforskningsinstituttet har faktisk interesseret sig for det her emne i flere undersøgelser, og det viser sig også i de undersøgelser, at der er en absolut positiv holdning til det. Der er ganske få procent fædre, der ikke er interesseret i sådan noget her, og det er ganske få af de fædre, der har prøvet det, som synes, det var en dårlig oplevelse. Der er over 90 pct. positive besvarelser på begge spørgsmål.

Man kan altså sige, at det er noget godt, vi har fat i, men er det nok? Der vil sikkert være mange, der siger, at det er det ikke, der skal mere til. Derfor synes jeg, det er vigtigt også at citere yderligere et par sætninger fra statsministerens åbningstale:

»Mange småbørnsfamilier har brug for en mindre stresset hverdag. Regeringen vil derfor opfordre arbejdsmarkedets parter til at drøfte en udvidelse af adgangen til deltidsarbejde for ansatte med små børn.«

Og lidt senere: »Regeringen vil med arbejdsmarkedets parter drøfte mulighederne for en smidiggørelse af børnepasningsorloven og drøfte en ændring af funktionærloven, så gravide får adgang til fuld løn under sygdom.«

Det, vi derfor er i gang med her med de citater, jeg har brugt, og med det forslag, vi behandler, er en proces, hvor vi prøver at til-